

8-§. Ажратиб чиқариш шаклида қайта ташкил этишни амалга оширишда молиявий ҳисобот кўрсаткичларини шакллантиришнинг хусусиятлари

50. Ажратиб чиқариш шаклида қайта ташкил этишда таркибидан бошқа корхона ажралиб чиқаётган корхонада таъсисчилар қарорига асосан фақат мол-мулк ва мажбуриятлар ҳажми ўзгаради, жорий ҳисобот даврида узилиш рўй бермайди, даромадлар ва харажатлар ҳисобини юритиш счётлари ёпилмайди, шунингдек якуний молиявий ҳисобот тузилмайди.

51. Корхонани ажратиб чиқариш шаклида қайта ташкил этишда таъсисчиларнинг қарорига асосан қайта ташкил этилаётган корхона активлари ва мажбуриятларининг ҳуқуқий ворислиги ҳақидаги қоида ифодаланган тақсимлаш балансини тузиш учун қайта ташкил этилаётган корхона молиявий ҳисоботининг миқдорий кўрсаткичларини ажратиш амалга оширилади.

Бунда қайта ташкил этилаётган корхонанинг молиявий натижалари тўғрисидаги ҳисобот (2-сон шакл) миқдорий кўрсаткичларини ажратиш амалга оширилмайди.

52. Қайта ташкил этилаётган корхона ажратиб чиқарилаётган таркибий бўлимининг даромадлари ва айрим харажатлари суммасини эътироф этиш (топширилаётган мол-мулк бўйича амортизацияни ҳисоблаш, бу мулкни сақлаш харажатлари, ходимларга меҳнат ҳақини ҳисоблаш ва ш.к.), шунингдек ажратиб чиқарилаётган таркибий бўлим бўйича молиявий ҳисобот тузилган санадаги ҳолатга кўра тегишли

бюджетлар билан солиқлар, йиғимлар ва тўловлар бўйича ҳамда давлат мақсадли жамғармаларига тўловлар бўйича ҳисоб-китобларни амалга ошириш билан боғлиқ маълумотларни ёритишда қайта ташкил этилаётган корхона Ўзбекистон Республикасининг Бухгалтерия ҳисоби миллий стандартларига амал қилиши мумкин.

53. Ажратиб чиқариш шаклида қайта ташкил этишда қайта ташкил этилаётган корхонанинг жорий фаолияти билан боғлиқ барча операциялар, шунингдек тақсимлаш баланси тасдиқланган санадан бошлаб ўтган даврда амалга оширилган қайта ташкил этиш билан боғлиқ харажатлар вужудга келган корхоналар ҳақидаги ёзувни Реестрга киритиш санасига қадар қайта ташкил этилаётган корхонанинг бухгалтерия ҳисобида ва молиявий ҳисоботида акс эттирилади.

54. Тақсимлаш балансига асосан, мазкур БҲМСнинг [53-бандида](#) кўрсатилган, қайта ташкил этилаётган корхона томонидан акс эттирилган операцияларни ҳисобга олган ҳолда, давлат рўйхатидан ўтиш санасидаги ҳолатга кўра вужудга келган корхоналарнинг дастлабки молиявий ҳисоботи тузилади.

55. Ҳуқуқий ворис ўзи давлат рўйхатидан ўтган санадаги ҳолатга кўра дастлабки молиявий ҳисоботни тузишда қайта ташкил этиш жараёнида олинган активлар, мажбуриятлар ва бошқа миқдорий кўрсаткичлар ҳақидаги маълумотларни улар тақсимлаш балансида акс эттирилувчи баҳолашда, вужудга келган корхона ҳақидаги ёзув Реестрга киритилган санага бўлган ҳолатга кўра қайта ташкил

этилаётган корхонанинг молиявий ҳисоботидаги миқдорий кўрсаткичлардан келиб чиқиб қайд этади.

56. Корхонани ажратиб чиқаришда таркиб топтирилган устав капитали дастлабки молиявий ҳисоботда таъсисчиларнинг ажратиб чиқариш шаклида қайта ташкил этиш тўғрисидаги қарорига ва қонунчиликка мувофиқ унда назарда тутилган қайта ташкил этилаётган корхонанинг акциялари (улушлари, пайларининг миқдорини аниқлаш)ни вужудга келган корхонанинг акциялари (улушлари, пайлари)га конвертация қилиш (айирбошлаш) тартибига мувофиқ акс эттирилади.

Агар таъсисчилар қарорига биноан ажратиб чиқарилаётган корхона устав капиталини таркиб топтириш учун фойдаланилаётган мол-мулкка доир ҳуқуқлар қайта ташкил этилаётган корхона устав капиталини ўзгартирмасдан, ажратиб чиқарилаётган корхона устав капиталига бадал тариқасида ўтказилаётган бўлса, мол-мулкнинг бундай тарзда ўтказилиши қайта ташкил этилаётган корхонанинг молиявий ҳисоботида молиявий қўйилмалар тарзида, ажратиб чиқарилаётган корхонанинг молиявий ҳисоботида эса — устав капиталига қўшилган бадал тарзида акс эттирилади.

Агар таъсисчиларнинг қарорига биноан қайта ташкил этилаётган корхонанинг устав капиталини ажратиш Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларига мувофиқ акцияларни конвертация қилиш орқали амалга оширилаётган бўлса, қайта ташкил этилаётган корхона бухгалтерия балансининг «Хусусий маблағларнинг манбалари» бўлимида

ажратиб чиқариш шаклида қайта ташкил этиш натижасида вужудга келган корхонани давлат рўйхатидан ўтказиш санадаги ҳолатга кўра ва Реестрга ёзув киритилган санадаги ҳолатга кўра миқдорий кўрсаткичларга соф активлар қиймати устав капиталига ва қўшилган капиталга ажратилган ҳолда киритилади (соф активлар қийматининг акцияларнинг жами номинал қийматидан ошиши).

Агар ажратиб чиқариш шаклида қайта ташкил этиш натижасида вужудга келган корхонанинг соф активлари қиймати таъсисчилар қарорида қайд этилган устав капитали миқдоридан кўп бўлиб қолса, ўртадаги фарқ дастлабки бухгалтерия баланси «Мажбуриятлар» бўлимида «Узоқ муддатга узайтирилган даромадлар» ва «Муддати узайтирилган даромадлар» миқдорий кўрсаткичлари билан манфий гудвилл тарзида тартибга солиниши лозим.

Агар ажратиб чиқариш шаклида қайта ташкил этиш натижасида вужудга келган корхонанинг соф активлари қиймати таъсисчилар қарорида қайд этилган устав капитали миқдоридан кам бўлиб қолса, ўртадаги фарқ дастлабки бухгалтерия баланси «Узоқ муддатли активлар» бўлимида «Номоддий активлар» миқдорий кўрсаткичи билан гудвилл тарзида тартибга солиниши лозим.

Мазкур фарқ ажратиб чиқариш шаклида қайта ташкил этиш натижасида вужудга келган корхонани давлат рўйхатидан ўтказиш санасига бўлган ҳолатга кўра қайта ташкил этилаётган корхонанинг бухгалтерия балансида ҳам айти шу йўсинда тартибга солиниши лозим.